

Múzeumi távlatok

Webinárium-sorozat a Pulszky Társaság 30. évfordulója alkalmából

A Pulszky Társaság alapításának 30. évfordulója nemcsak a visszatekintésre, hanem a múzeumok jelenéről és jövőjéről való párbeszédre is alkalmat teremt. A *Múzeumi távlatok* című webinárium-sorozat célja, hogy a szakma aktuális kérdései, a múzeumi paradigma változásai, az intézmények átalakuló működési lehetőségei és a társadalmi kihívásokra adott múzeumi válaszok kapcsán nyitott kerekasztal-beszélgetésekben vitassuk meg tapasztalatainkat.

A webináriumok az online térben zajlanak, minden második héten, ugyanazon a napon (csütörtökön) délután 14 és 15.30 között, kivéve május 6-át, amikor délelőtt 10 és 11.30 között találkozunk.

A beszélgetéseket a Pulszky Társaság elnökségének, illetve választmányának tagjai vezetik, moderálják. A meghívott résztvevők köre alkalmanként 4-5 fő.

A kerekasztal-beszélgetésbe előzetes regisztrációt követően online platformon lehet bekapcsolódni. A múzeumok várható újrainvitása esetén a sorozatot a valós térbe helyezzük át, és személyes részvétellel zajló, online közvetített kerekasztalokat szervezünk.

1. alkalom, február 11.

Változások a muzeális intézmények és a bennük dolgozók jogállásában, helyzetében és ennek hatásai – 1989–2020

A hazai múzeumok működésének alapját az 1997. évi CXL törvény és a hozzájuk kapcsolódó jogszabályok biztosítják. A fenntartói körben ugyanakkor számos, nagy jelentőségű változás történt a rendszerváltás utáni évtizedekben. Miként hat a növekvő számú muzeális intézmények nagysága, földrajzi elhelyezkedése, és fenntartói köre a szakmaiságra? Hogyan képes feladatainak megfelelni az intézményrendszer napjainkban, milyen kihívások elé néz a jövőben? Van-e, és ha van, milyen ma az intézményi hálózat? Milyen esélyek nyílnak a nagyszabású vagy helyi léptékű intézményfejlesztésekre? A beszélgetés során megvitatjuk a múzeumi munkatársak jelenkori tudományos, szakmai közéleti szerepét, a helyi közösségekben betöltött funkcióját, de lehetséges jövőbeli perspektíváit is.

A beszélgetést vezeti: Bereczki Ibolya

Résztvevők: Cseri Miklós (Szabadtéri Néprajzi Múzeum), Péterváry-Szanyi Brigitta (Laczkó Dezső Múzeum), Nagy-L. István (Gróf Esterházy Károly Múzeum), Népešsy Noémi (Budapesti Történeti Múzeum), Varga Noémi (Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria)

Regisztrációs felület elérhetősége:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfl26AOfWBfGgd2otJOUNoWPyH3HGYS7V2-jIBuTf4khNok2w/viewform>

2. alkalom, február 25.

Múzeum és közösség – Mit ad/hat a múzeum a közösségnek?

A közgyűjtemények és az őket létrehozó, fenntartó közösségek kapcsolata a 19. századi kezdetek óta változó intenzitással formálja a múzeumok világát. A különböző társadalmi elvárások, hiedelmek és jelentések szimbolikus hálójában a múzeumok időről időre újrafogalmazzák a közösségekhez való viszonyukat. Legyen szó akár lokális identitásról, akár szellemi kulturális örökségről, a mindenkor múzeumok világítótoronyként segíthetik a kisebb-nagyobb közösségek térben és időben való tájékozódását. Mi kell ahhoz, hogy a közösségek hasznos helyként tekintsenek a múzeumokra? Mi az, amit csak a múzeum tud nyújtani számukra? Milyen szerepe lehet a múzeumoknak a közösségek megerősítésében?

A beszélgetést vezeti: Tóth Arnold

Résztevők: Csonka-Takács Eszter (Szabadtéri Néprajzi Múzeum – SZKÖ Igazgatóság), Toronyi Zsuzsanna (Magyar Zsidó Múzeum), Ringer István (PIM – Kazinczy Múzeum), Várkonyi Gábor (ELTE)

Regisztrációs felület elérhetősége:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeQPz2lmFQlCUnjkVYEsEBX58tCO-MAzcsFYIYibFhdn9giSw/viewform>

3. alkalom, március 11.

Múzeum és közösség – mit ad/hat a közösség a múzeumnak?

A társadalmi részvételen alapuló közösségi muzeológia kétirányú folyamatában a közösségek tevékeny részesei a múzeum életének: alakítják, formálják a múzeum küldetését, gyűjteményét, közzétételi munkáját és külső-belső tereit. Az eltérő érdeklődésű és különböző generációkhoz tartozó közösségek más-más igényekkel és elképzelésekkel fordulnak a múzeumok felé, miközben saját tevékenységük révén egyedi értékekkel gazdagítják gyűjteményekbe rejtett ismereteinket. Közösségi szolgálat, önkéntesség, tudásmegosztás, közös akciók és kölcsönösség – e fogalmak mentén keressük a múzeum és közösség kapcsolatának új útjait.

A beszélgetést vezeti: Pató Mária

Résztevők: Rózsa Zoltán (Várkapitányság nZrt.), Jáki Réka (Árpád Múzeum), Sóki Dia (Petőfi Irodalmi Múzeum), Sonkoly Gábor (ELTE)

Regisztrációs felület elérhetősége:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfzw8_AFXs1dEPAR8MFiHJnCh65q_W5hqn8cQh763_biOc5A/viewform

4. alkalom, március 25.

Kiállítás és közönség – műfajok, szerepek, lehetőségek a múzeumban

A résztvevők a tárlatok változatos lehetőségeit, formáit, műfajait járják körül a tervezéstől a megvalósításig. Szólnak az elmúlt három évtizedben és főleg a világjárvány miatt és idején történt-törtendő változásokról, fejlesztésekről, a szakmai kihívásokról és az azokra adott válaszokról. Megvitatják a kiállítások létrehozásának nehézségeit, körülményeit és különbözőségeit, a kiállítás

és a közönség viszonyát, kapcsolatát, szólnak a legújabb formák (pl. online tárlatok, tartalmi megosztások) előnyeiről és veszélyeiről, a hogyan továbbról.

A beszélgetést vezeti: Török Róbert

Résztevők: Csapláros Andrea (Savaria Múzeum), Hegedűs Krisztián (Kunszentmártoni Helytörténeti Múzeum), Németh Szandra (Szabadtéri Néprajzi Múzeum), Vasáros Zsolt (Narmer Építészeti Stúdió)

Regisztrációs felület elérhetősége:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScNtybAjeItsAzusqvRyfr8pScnUHHIDsNiyRDN5fYKiTwVFw/viewform>

5. alkalom, április 8.

Gyűjtemények – védelem és menedzsment

A múzeumi tevékenység elengedhetetlen feltétele a változatos módon és történeti háttérrel létrejött, gyarapodó vagy éppen lezárt gyűjtemény. Az 1990-es években a magyar-holland múzeumi együttműködés nagy mértékben hozzájárult a hazai múzeumi szakma megújulásához, különösen erős hatást kifejtve a gyűjteményértékelés, a gyűjteménymenedzsment kérdéseiben és a megelőző műtárgyvédelem szempontjainak érvényesítésében. Miként haladtunk tovább a megkezdett szakmai úton, melyek azok a trendek, amelyek ma a gyűjteményi stratégiák megszületésében, a restaurátorok és muzeológusok tevékenységében nemcsak korszerűek, de irányt is szabnak a jövőre vonatkozóan? Ezekre a kérdésekre is keressük a választ a beszélgetés során.

A beszélgetést vezeti: Bereczki Ibolya

Résztevők: Orosz Katalin (Magyar Nemzeti Múzeum), Kónya Béla (Szépművészeti Múzeum), Hugyecsek Balázs (Szabadtéri Néprajzi Múzeum), Szörényi Gábor (Herman Ottó Múzeum), Balázs György (etnográfus)

Regisztrációs felület elérhetősége:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdIbV9sfjdkri-sX9dWwR3q34kaksAlcmkWaes6dz5MuIq5PA/viewform>

6. alkalom, április 22.

Tudomány és múzeum – kutatás, gyűjteményezés, publikálás ma és holnap

A múzeumok tudományos szerepét és pozícióját billentette ki leginkább korábbi állapotából a koronavírus-világjárvány. Megváltozott a múzeumok, a kutatóintézetek és az egyetemek működési kerete, a szakemberek státusza, jogállása, feladatköre, és mindez még nem jutott nyugvópontra. Egy merőben új és a korábnál még kiszámíthatatlanabb közegben kell(ene) a kutatómuzeológusoknak elhelyezni magukat, hosszabb távú kutatási célokat kijelölni, a saját intézmény és a hazai-nemzetközi pályázatok forrásainak optimális felhasználásáról terveket szőni. Noha az átalakulás és a járványhelyzet az ismeretterjesztés felé tolta el a tudományos munka fókuszát, a múzeum egyértelműen az alapkutatások terepe, amelyek eredményeit elsősorban a tudományos közeg hasznosíthatja. Egy alapos tárgykatalógus, egy jól metaadatolt adatbázis, egy

régészeti feltárás vagy tárgyrestaurálás és az ennek nyomán tudományos bizonyítékot kapott hipotézis, egy digitális textológiai eszközökkel online publikált mű ennek a munkának az igazi műfaja és eredménye.

A beszélgetést vezeti: Kalla Zsuzsa

Résztvevők: Szolyák Péter (Herman Ottó Múzeum), Szabó Attila (PIM – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet), Vidák Tünde (Marcali Múzeum), Mélyi József (Magyar Képzőművészeti Egyetem), Laszlovszky József (Közép-Európai Egyetem)

Regisztrációs felület elérhetősége:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd--Y5FQ4zISBjocdPwjCDdxf2WO37aD8A1opaSEG8SmqjWg/viewform>

7. alkalom, május 6. (Figyelem! Délelőtt 10 és 11.30 között!)

Múzeum és hozzáférés

A múzeum kiállításaihoz és gyűjteményeihez való hozzáférést a helyi és tágabb közösség, az érdeklődők és látogatók számára egyaránt biztosítani kell. Milyen utak-módok, eszközök, módszerek vannak erre? Hogyan lehet ezt megoldani a szellemi, fizikai vagy társadalmi értelemben hátrányos helyzetű csoportok esetében? Milyen eredményekről lehet szólni?

A beszélgetést vezeti: Zsigmond Gábor

Résztvevők: Dabi-Farkas Rita (Ludwig Múzeum), Henn Tamás (Komlói Helytörténeti és Természettudományi Gyűjtemény), Mlakár Zsófia (Dobó István Vármúzeum), German Kinga (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem), Koltai Zsuzsa (Pécsi Tudományegyetem)

Regisztrációs felület elérhetősége:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdJb4SApOmJsnV9H3LTstd7Wjbig_FiUrF0SXsSDLYUH3YtpA/viewform

8. alkalom, május 20.

Múzeum és kommunikáció (on- és offline)

A kommunikáció szerepe radikálisan változott meg a múzeumokban az ezredforduló óta. Az intézmények nemzetközi szinten ismerték fel, hogy a múzeumi folyamatok jelentős része kommunikációelméleti szempontból is értelmezhető, és ez alapvetően alakítja át, tágítja ki a szakterület lehetőségeit. Milyen üzenetet hordoz egy tárgy? Mi volt az üzenete annak, amikor a tárgyat a múzeum befogadta? Mi az üzenete, amikor a jelen muzeológus kiállítja? Miért pont ezt a kiállítási témát választja? Mit üzen egy múzeum a programkínálatával? A kérdések túlmutatnak azon, milyenek az online és offline sajtókapcsolataink, az arculatunk, az információhálózatunk, és még nem is beszélünk a közösségi média vagy a látogatói igények gyors változásáról. Hogyan reflektálnak mindezen az ország különböző pontjain a múzeumi szakemberek? Hogyan érzékeli mindezt a média?

A beszélgetést vezeti: Berényi Marianna

Résztevők: Szényi Krisztina (Göcseji Múzeum), Fábíán Tamás (Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum nKft.), Medgyesi Konstantin (Móra Ferenc Múzeum), Zsuppán András (újságíró)

Regisztrációs felület elérhetősége:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScEdySO5P3ZlvDro2741sRtKVHMeA31TCqPRDjeC9UIM1r7Jg/viewform>

9. alkalom, június 3.

Zöld múzeum – múzeum és fenntarthatóság

A fenntartható fejlődéshez szükséges alapvető szemléletformálás céljait néhány, a kulturális örökségvédelemhez és a természettudományos muzeológiához kapcsolódó, elkötelezett ismeretterjesztő szakember immár negyed százada a „környezeti nevelés” intézményrendszerének bővítésével igyekszik elérni. Az ökológiai szemléletformálás mellett a műtárgyvédelem, a kiállítás-építés és az épületrekonstrukció területén dolgozók eszmecseréi nyújtottak fogódzót a téma gazdasági és társadalmi relevanciája iránt. A korszerű intézmény-működtetés és a fejlesztések stratégiai elvárásai időszakában időszerű számba venni a fenntarthatóság elodázhatatlan kérdéskörének csomópontjait.

A beszélgetést vezeti: Kriston Vízi József

Résztevők: Szu Annamária (Szabadtéri Néprajzi Múzeum – MOKK), Víg Károly (Savaria Múzeum), Vásárhelyi Tamás (muzeológus), Papp Endre (Miskolci Nemzeti Színház Zöld Színház projektjének vezetője)

Regisztrációs felület elérhetősége:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScUgcyPk3PwkCMLQLrnzi0uGJY8n6p_8I4vHzWWJxwks_wvQ/viewform

10. alkalom, június 17.

Tanulságok, tapasztalatok, jövőkép

A webinarium-sorozat első szakaszát lezáró beszélgetés lehetőséget nyújt rá, hogy az egyes témákban megfogalmazott, az értékelésen túl a jövő perspektíváira figyelmet fordító tapasztalatainkat összegezzük. Látni és láttatni kívánjuk, hogy a rendszerváltást követő, a múzeumokat és munkatársaikat érintő folyamatokban milyen szerepet játszott, játszhatott a Pulszky Társaság. Célunk, hogy a múzeumi szakemberek, de a szakmánkra figyelő tagságunk számára is felvethessünk olyan irányokat, melyek a hazai múzeumi világ értéket őrző és teremtő, a társadalom számára fontos, sokféle szempontot figyelembe vevő, megújuló szemléletmódját erősíthetik.

A beszélgetést vezeti: Tóth Arnold

Résztevők: Bereczki Ibolya (Szabadtéri Néprajzi Múzeum), Deme Péter (Pulszky Társaság), Török Róbert (Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum), Kassai Hajnal (Emberi Erőforrások Minisztériuma), Makranczi Zsolt (Örökség Kulturálispolitikai Intézet)

Regisztrációs felület elérhetősége:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdx_02OOqyHOFvkbd2qt0wUXshoTvyVlyZf9ekwHVM7cD4tjyg/viewform

A szervezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják.

Budapest–Miskolc–Szentendre, 2021. február 1.

Bereczki Ibolya
Deme Péter
Tóth Arnold